

Kmestjauariun. L. (5345) 15

Mariau Merik rotuista ofic. si. st. lat 46. zouaty.

Arestowany na litwie, w Bejucanie, pow. Pouiewiez, du. 14 czerwca 1941r. jako uchodzca cywilny pod zwiend-
nymi danymi pers. - Mikołaj Rokoz. 5345

Ze miaz arestowany bya zonia moja - Justyna.
Po arestowaniu przewieziono nas, wraz z arestowanymi
pobyratelaui likenskiui, samochodem eisiarowym na
posterunek NKWD w Krakowie, skad na dworec
zatadowano do wagonow towarowych. Wagony miały
skratowanie zelarue i otwor w podłodze jako wstep.

Ze miaz razem bya arestowany rotuista emerytowany
Leou Moutwili, ktory pochodził miast w Tockoje,
pochodzący z 1p. ul. Dainiunirski, pprk. Bobrowski,
leci byli siii przewiezieni innymi transportem, jako
miennakajcy w pow. Kiejdaiuskiui. W wagonie bylo
nas ok. 20 osob. z obywateli polskich - ppor. rez.

Latunek Poluau, ja i zonia, panii Saruaka Maria,
ob. PStWK - itab aruii - def. si. zdrowia i woj. Pananek
występujący pod nazwiskiem Pol Poluau. Ze stacji
Laba wywieziono nas do Pouiewieia, gdzie robiono

peruna selekcyj, potym pnie Lotow do Nowo Brilejki
gdzie robiono 2 selekcyj. z nami w wagonie byli polacy
obywatele litwscy: Sawicli iwi gornik miast w
Baruauie, p. Bobrowski iwi chem lat ok 70 par-

rodziui Biwil - obywatel ziemscy - matka Baduiga
corka Zozig - 5 lat, matka - 5 mecy i panierb lat 16 -
- Bolidau - Pan Biwil bya oddzielony od rodziny w Pouiewiu,
Nastepnie starunkoime Perenerako - meci i zonia
zosta siii b. dyrektor gimn. Polk. w Pouiewiu.

Panii Korabi euia matka z corka uiowiu-garbaty
obywatelka ziemska - Obelodroio tej ostro, strai
licia NKWD. Nody uiało. Wydano 3 rany obiad
zesp 2 rany w noc. zapra kana - chleba
uialo. du. 27 czerwca - wielizny pieruou wiadomosc
o wojnie wieuiccho kolnuclicy Wielkie upaly

grzeczności dla niós wrażeń, moja żona i inne kobiety
udlały. 28. Cierpa przyjechała nas do miasta
Berdian. Ażajolikraj, miasteczko 12 ludzi
właściciel. Życzenia dano osób 2 Liday, 2 Polki
2 rej. Sniecis. Namio to'u brak, ludzie widać się
dużo, pod demurem przy bunach; wielce. D
du. 2 lipca rozpoczęto przyjmowanie prace dla
wyciepni i kobiet. Ja rozpoczęciem pracy na tartaku
przy wydobyciu drewna z nekli - żona moja
pracowała przy budowie. Wobec porażenia ulega
lek. Justanowskiemu Eustachego, że uiną pracował;
b. policjant Zelaruy Jay, Deubilski, który
był w oborze 2 żon i 2yd Juklowicki, Mendel
obywatel polscy, renta obywatel litewscy -
warsunki pracy ciżkie - konia na ciżwieku 120
kub. przeważnie nocna zmiana, zapłata 40 kop. od
metra - Stosownie do nas stawała stara nieaktualna
bez pomocy - koniary i t. zw. mieszki, sanitariusz
zakupienie brak, brzydotny obyr. souiecy,
obeliodyli się zle, wyupłali, miupilnie skowali,
była dżiwosi do koniuizowania. W oborze
stosunki z litwinami zle - niepełni porównania
miomy polsko-souieckiej, przeważnie - geruauofile
zolecy dowani, nawet polacy - obywatel litewscy
byli geruauofilami i ogianali się jako litwinii
licząc na zwycięstwo niemców, lub przyjmując
obywatelstwo litewskie - souieckie, starając się
ten sposób o ulgi ze strony władz NKWD. Taki
był obyr. Zilinski Olectuiduina i inii, namix
nie państwa. W oborze ciżgle reuizje nierpodiają
skryte działania NKWD, żener obyr. litewskich.
Ludności miejscowa niepotrzebnie ustosunkowują
obojętnie, raczej przypaśnie, proci inteligencji
t. jest unpruików - nastawionych wrogo.

4 lipca uległ wypadkowi - przyjeżdżając do
dneuo. zgłoszenie się samemu beruicyj pomocy do
t. zw. "polikliniki" - niedawno się zadajej
właściciel pomocy lekarskiej, zwolnienie na trzy
dni, niekiedy uiną przedstawic koniisji lek.
celem zwolnienia do lejnij pracy. W szpitalach
uniwersato dano starożył osób, których uiną
fruniamia i szpitalu nie dawano zadajej kontntuz
pomocy lekarskiej. Wobec panowania dżyguferia
uniwersato dano dżiw. Stopniowo zapary unpruicy
tę, przypaśnie kolej na spredai ubraii, oburisa,
regardów, biżuterii kto uiaii, polscy obywatele
przeważnie cierpieli wskazy gład, gdzie uin uicli
z sobą tyle zaparów.
dnia 29 sierpnia miejscowe władze zrobiły
zebranie polaków i ogłoszły o auu uctii, ora
rozpoczęciu wydawania t. zw. "udostowiereni".
Wielu polskich obywateli NKWD zatrudnionych
namawiali do współpracy, nastawiali się
litwinów, następnie na polaków, niepełni
płuby się dostali do armii. Grupa zebranych
polaków starała się zorganizować. Leji Tusta-
nowski, ja i Pryradowski z bratnami unpruicy
depeny do sztabu Armii Polskiej w Tochoj.
Otrzymaliśmy odpowiedź w końcu września.
Staraliśmy się zorganizować transport,
jednak władze souieckie NKWD utrudniały
związać się niemają od swoich władz lejdnych,
poleceń i dżym kieruiku. Był ogólny ped unpruicy
na południe Rosji (Uzbekistan) niepełni sżiw
żydów. Panowało niedowierzenie nawet wśród
obywateli polskich co do wyjścia polskich, sżiw
że jest zależne od Armii Souieckiej.

Były objawem germańskości. Pewna grupa
1944 są z ujęt Justanowski i z innych stron
są utrzymać miarę w przelocie i organizować
z tego powodu, zostali im wstrzymania w sprawie
"udostowiereni" pod pretekstem że wierszados
czy jesteście obywatelami polskimi, ktoś uśmiecha
iście zdradzi. Byłem wywołany kilkakrotnie
do NKWD na kraj atajski. Padał u mnie
sami nacelnik krajowy NKWD - generał
(z tymi bliźni) rdzaj się Popov i przy ujęt pentonik
który przyjechał z Moskwy. Byłem wywołany
kilkakrotnie, namawiano mnie do współpracy
oficerskiej i podaj, ujęt do armii, do Moskwy
Człowiekto prawdziwy herbata z cukrem, ciemną
i t. d. Pytało się np: czy wiecie cłażę Polka
pneumat wojny - opowiadało różne broń o
obecnym brzdzi Polkiem i gen. Sikorskim, str.
rajce się uśmiejony preżiz i uśmiechał -
wrencie grożono, byłem dumotnie pobity -
dziśki teni i zowa woję zowu zia i
uśmie i cenata na uśmie, rai nawet były
w drodze w budynku, w imieniu pokopi, prout
przechodzi i uśmie (uśmiecieci) z polaków,
współtowaryny, uśmiecie aby być uśmiecieci
choi na ulicy, ostakem i koiu paldiernik
ostupiateu "udostowiereni".
Były wydane ostre zakazy ujęt - jedźak
pojedyncze grupy ujęt na południ,
rezygnacji polu wato się namierai kontakt
niekiedy wielokrotni oboroni. Grupa obywateli
polskich, niekiedy uśmie wprawy, którzy uśmiecieci
krotym paui Zofia Swojucha, polka leci
obywatelka liderka, są zioły, zdeponowały

5345

na ujęt ujęt Jovanego i tei ujęt
na południ. W Jaskieci ujęt ujęt ujęt
dziśki listopada, ujęt ujęt ujęt ujęt
dwora lub ujęt ujęt. Delegat Polki i
przedstawiciel wojtkowy major (?) Francuski
odmówili nam ujęt ujęt ujęt ujęt
tugendę i do armii nie przyjeżdż, ujęt ujęt
5 osob. Zowa ujęt, ja, ujęt Justanowski,
Paui Zofia Swojucha i Prządowski, Jgriacy
ujęt ujęt do kokaudy, gen. ujęt ujęt
ostropuch ujęt ujęt i o gładnie. 30 listopada
NKWD w ujęt zabralo wprawy polaków
dowano do wagonów osobowych i transportu
ujęt ujęt na południ. Dziśki bytwa paui
gen. Sikorskiego, wstrzymano ujęt ujęt
kilka dni, ujęt ujęt, tam stali ujęt
na południ i teju miasta Oż, do miasteczka
Naumak do kołchozów. Przyjechał ujęt 15
grudnia 1941. W czasie tej podróży dawano
nam obiad, rai co 2 ujęt ujęt, przyjeżdż
okradało bez skrupułów, z chleba i obiadów
w kołchozie i ujęt. Jelincia - ujęt ujęt
nam dawai toż ujęt jak ujęt ujęt
Okres od 15 grudnia 1941 do 15 stycznia 1942,
był najcięższym to ujęt ujęt, przyjeżdż
z powodu zięgo ubraui, powstawały choroby,
jednak ujęt ujęt, zachorowai na tyfus
nie było. Dziś 27 stycznia ujęt ujęt
z ujęt. Justanowski do armii Polskiej
na skutek ujęt ujęt ujęt ujęt
"nacelnik Wojenki ujęt". Miuo

5345

-6-

nieustanniejsza korespondencji z uamj strouy
do Tankiem, do delegatury depen. do uijr9
Frankowskiego, sukcaio nas do potouystupien
1942r. Zouj prymionien do 10dr gdui uiaatou
pnydnai 8 Marsa 1942r. Menty polobich
obywateli zrobicic zci9gusien z rejonu
Naukat w lipcu 1942r. i mysey sgobeciu
albo w aruii, albo w obrach cywilnych w Teteraw.
Zgucioi z krajem nie uicliouy.

5345

Mp: 9/III - 4:3,

Maria Heruik
robotnik

